

ARVOKYSELYN TULOKSET JA ARVOTYÖRYHMÄN SUOSITUKSET TOIMENPITEIKSI

1. Aloitus

1.1. Partion arvokeskustelu

Partiossa käytävä valtakunnallinen arvokeskustelu on vuosien 2017–2018 suurimpia hankkeita. Keskustelun tavoitteena on selvittää partion arvojen tulkintaa ja edistää arvoista keskustelemisen kulttuuria partiossa. Projektin aikana on tehty kaksi arvoja koskevaa jäsenkyselyä, järjestetty keskusteluja ja näkemysten keruuta useissa valtakunnallisissa partiotaapahtumissa sekä laadittu aineisto arvokeskustelujen käymiseksi piirien ja lippukuntien tapahtumissa.

Arvokeskustelu tukee partion strategiaa 2015–2018 ja sen pohjalta laadittuja Suomen Partiolaisten kaksivuotislinjauksia. Partion peruskirjassa kuvataan partioliikkeen arvot ja määritellään, että liike on avoin kaikille, jotka hyväksyvät sen päämäärän ja arvopohjan.

Arvokeskustelua ja kyselyitä koordinoi arvotyöryhmä, joka koostuu Suomen Partiolaisten ja A-jäsenten luottamushenkilöistä. Arvokeskustelun tavoitteiden ja toimintojen suunnitteluun ovat osallistuneet myös Suomen Partiolaisten hallitus ja partioneuvosto. Arvotyöryhmän puheenjohtajana on toiminut SP:n varapuheenjohtaja Ilona Turunen ja jäseninä Saija Kivelä, Karoliina Tikka, Hanna Salminen, Robert Sundman, Maija Santalahti, Janne Peltola, Jenni Karimäki, Arttu Tanner, Riikka Nenonen sekä SP:n toimistolta Saara Nykänen. Arvokeskustelun tulokset esitellään Suomen Partiolaisten jäsenkokouksessa syksyllä 2018.

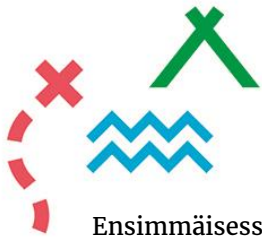
1.2. Arvokyselyt

Jäsenistön näkemyksiä partion arvoista pyrittiin kartoittamaan laajasti kahdella arvokyselyllä, joista toinen toteutettiin elo–syyskuussa 2017 ja toinen helmi–maaliskuussa 2018.

Ensimmäinen kysely kartoitti partion arvojen tärkeyttä ja sovellettavuutta sekä kysyi, puuttuuko partion arvopohjasta jotain. Toisessa kyselyssä syvennyttiin arvoihin, jotka ovat herättäneet eniten ristiriitaisia näkemyksiä edellisessä kyselyssä sekä arvoihin, joiden koettiin puuttuvan tai tarvitsevan vahvistusta. Kysymyksiin voi tutustua tarkemmin raportin liitteenä olevista kyselylomakkeista.

Molemmat kyselyt lähetettiin kaikille yli 15-vuotiaille partiolaisille Suomessa. Kyselyt toteutettiin sekä suomeksi että ruotsiksi. Ensimmäiseen kyselyyn tuli 2774 suomenkielistä ja 129 ruotsinkielistä vastausta ja toiseen kyselyyn 2856 suomenkielistä ja 150 ruotsinkielistä vastausta. Osa vastaajista on voinut vastata vain toiseen kyselyistä. Kyselylinkki ei ollut henkilökohtainen, eli on mahdollista, että joku vastaaja on vastannut useaan kertaan tai ei vastaa kyselyn kohderyhmää. Viitteitä tästä ei kuitenkaan vastauksissa ollut.

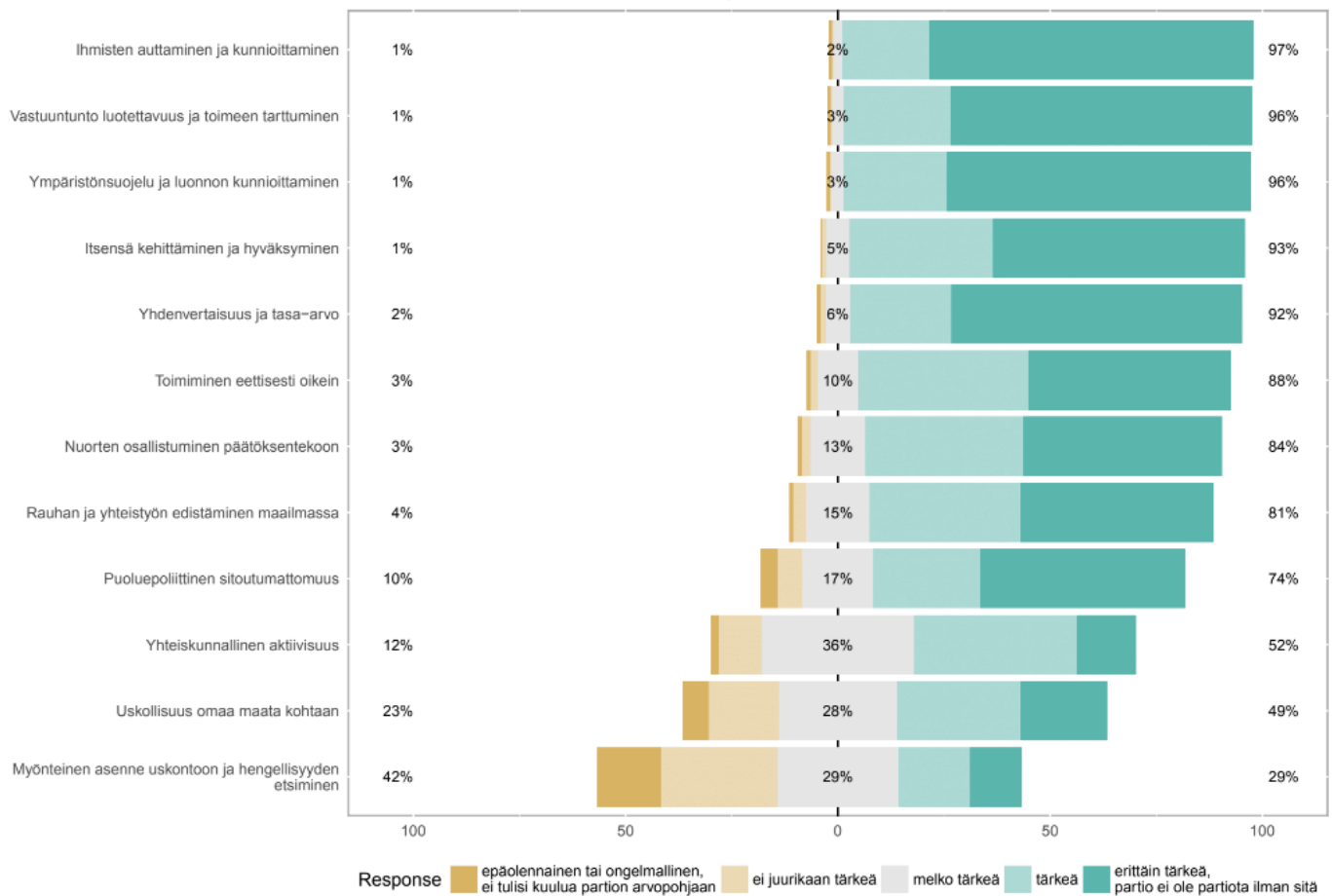
Vastaajien taustatietoja verrattiin partion koko jäsenkuntaan ja vertailun perusteella kyselyjen vastaajajoukkoa voidaan pitää paitsi määrällisesti ja tilastollisesti merkittävänä myös hyvin jäsenistön profiilia vastaavana. Molemmissa kyselyissä jonkun verran yliedustettuna ovat henkilöt, joilla on pesti piirissä tai SP:ssä. Ensimmäisessä kyselyssä jonkun verran aliedustettuna ovat nuorempien ikäryhmien miehet ja toisessa kyselyssä puolestaan jonkun verran aliedustettuna olivat nuorempien ikäryhmien naiset. Tarkemmat tiedot vastaavuuksista ovat raportin liitteenä. Kaiken kaikkiaan vastaajapohja oli kuitenkin kattava ja laaja.

Ensimmäisessä kyselyssä kysyttiin arvojen tärkeydestä ja sovellettavuudesta ylipäätään ja kerättiin avovastauksilla laajasti näkemyksiä. Jälkimmäisessä kyselyssä käytettiin asioiden konkretisoimiseksi arvotyöryhmän laatimia väitteitä. Tässä raportissakin esillä olevat väittämät konkretisoivat siis arvoja koskevaa keskustelua, mutta eivät ole tyhjentävä kuvaus kyseisestä arvosta. Lisäksi kyllä/ei-vastausvaihtoehdot ilman välivaihtoehtoja pakottavat valitsemaan niistä ja saattavat kannustaa vastaamaan kärjistäen.

Kyselyssä käytetyt arvot on tiivistetty peruskirjan kohdista *arvopohja*, *partioihanteet*, *partiolupaus*, *tunnus* sekä *partioliikkeen toimintaperiaatteita*. Kyselyssä käytetty listaus partion arvoista on arvotyöryhmän tekemä. Siinä on pyritty kattamaan kaikki peruskirjassa mainitut arvot ja noudattamaan tiivistäen mahdollisimman pitkälle peruskirjan sanavalintoja. Osa kyselyn arvoista on voinut olla peruskirjassa mainittu kerran ja toiset taas laajemmin.

Arvioi, kuinka tärkeä seuraava arvo on partion kannalta

Kuva 1 Arvojen tärkeys partion kannalta, arvokysely 1

2. Ei-kiistanalaiset arvot

Vastaajat kokivat nämä arvot erittäin tärkeäksi osaksi partion arvopohjaa, ja ne saivat vähän mainintoja siitä, etteivät olisi tärkeitä. Sovellettavuutta tarkasteltaessa hajontaa tuli vähän enemmän, mutta silti varsin vähäisesti. Tämän vuoksi näitä arvoja ei otettu toisessa kyselyssä enää tarkasteltaviksi. Tulevaisuudessa olisi hyvä pohtia myös näiden arvojen sovellettavuutta, ja mitä työkaluja lippukunnille siihen voisi antaa.

Ensimmäisen arvokyselyn arvot, jotka eivät nostaneet esiin ristiriitoja olivat:

Ihmisten auttaminen ja kunnioittaminen

Ihmisten kunnioittaminen ja auttaminen ovat partion ytimessä, ja ne korostuvat erityisesti palvelutehtävissä ja tempauksissa. Arvo koetaan konkreettiseksi ja helpoksi soveltaa.

Vastuuntunto, luotettavuus ja toimeen tarttuminen

Myös tätä arvoa pidetään partiolaisuuden perusarvona. Vastuuntunto, luotettavuus ja toimeen tarttuminen liitetään vahvasti partioliikkeen maineeseen. Arvon sovellettavuudessa esiin nousivat työelämätaidot ja parempi johtajuus, jotka näkyvät tällä hetkellä partion viestinnässä selkeästi.

Ympäristönsuojelu ja luonnon kunnioittaminen

Jäsenistön kokemus on, että partiolaiset tunnetaan yleisesti hyvästä ja kunnioittavasta luontosuhteesta sekä luonnon suojelusta. Ympäristönsuojelu ja luonnon kunnioittaminen hyväksytään varsin laajasti, mutta asiaan suhtaudutaan myös osin kriittisesti.

Tässä kysymyksessä alle 29-vuotiaiden ja yli 29-vuotiaiden kannat eivät oikeastaan eroa, vaan molemmat pitävät luonnonsuojelua ja ekologista ajattelua partioliikkeen keskeisenä arvona. Ongelmaksi koetaan arvojen ja käytännön todellisuuden välinen epäsuhta. Luontonäkökohtia ei aina oteta huomioon taloudellisten reunaehtojen paineessa. Arvon soveltaminen käytäntöön on ajoittain ristiriitaista esimerkiksi tilanteissa, joissa leireille joudutaan hankkimaan edullisinta ruokaa, kierrätys ei toteudu ja tapahtumiin joudutaan kulkemaan osin yksityisautoilla.

Itsensä kehittäminen ja hyväksyminen

Itsensä kehittäminen ja hyväksyminen koettiin tärkeäksi ja kohtuullisen helpoksi soveltaa. Partiota pidetään hyvänä paikka oppia erilaisia asioita, vaikkakin sovellettavuuden osalta parempi johtajuus koetaan ajoittain haasteeksi.

Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo

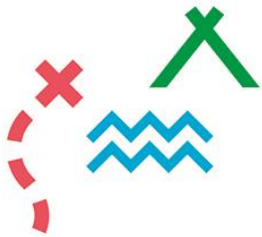
Lähtökohtaisesti yhdenvertaisuus ja tasa-arvo koettiin tärkeiksi arvoiksi, vaikkakin kriittisinä huomioina esitettiin arvoon liittyvä politisointi. Arvon sovellettavuuden osalta peräänkuulutettiin tilan antamista erilaisille mielipiteille.

Alle 29-vuotiaat kokevat partioliikkeessä ainakin vaihtelevasti vallitsevan heteronormatiivisuuden ongelmana, jota pyritään myös varsin avoimesti haastamaan. He toivovat enemmän sukupuolten ja seksuaalisuuden käsittelyä ja tasa-arvoisempaa asennetta. Nuorille asia tuntuu olevan yksiselitteisempi kuin vanhemmille ikäluokille.

Yhteisöllisyyden ja yksilöllisyyden välinen suhde koetaan jossain määrin ongelmalliseksi. Partion perusarvoissa halutaan korostettavan toiminnan yhteisöllistä luonnetta ja pyrkimystä luoda yhteishenkeä, mutta samalla nähdään partio liikkeenä ja yhteisönä, jossa yksilöllä on oikeus ja mahdollisuus olla ”oma itsensä”. Teemat eivät sinällään ole toisiaan poissulkevia: yhteisö voi olla tiivis, mutta silti antaa tilaa yksilöllisille piirteille. Yhdistelmä on kuitenkin haastava, mikäli jompikumpi näkemyksistä nostetaan toisen edelle.

Toimiminen eettisesti oikein

Sitä, että partiolaisen tulee toimia eettisesti oikein, pidetään kiistattomana, mutta arvon sisältö jätetään mielellään yksilön oman pohdinnan varaan tai ainakin sen yhteisesti jaetun määritelmän luominen koetaan haastavaksi. Myös arvon sovellettavuutta pidetään vaikeana.

Nuorten osallistuminen päätöksentekoon

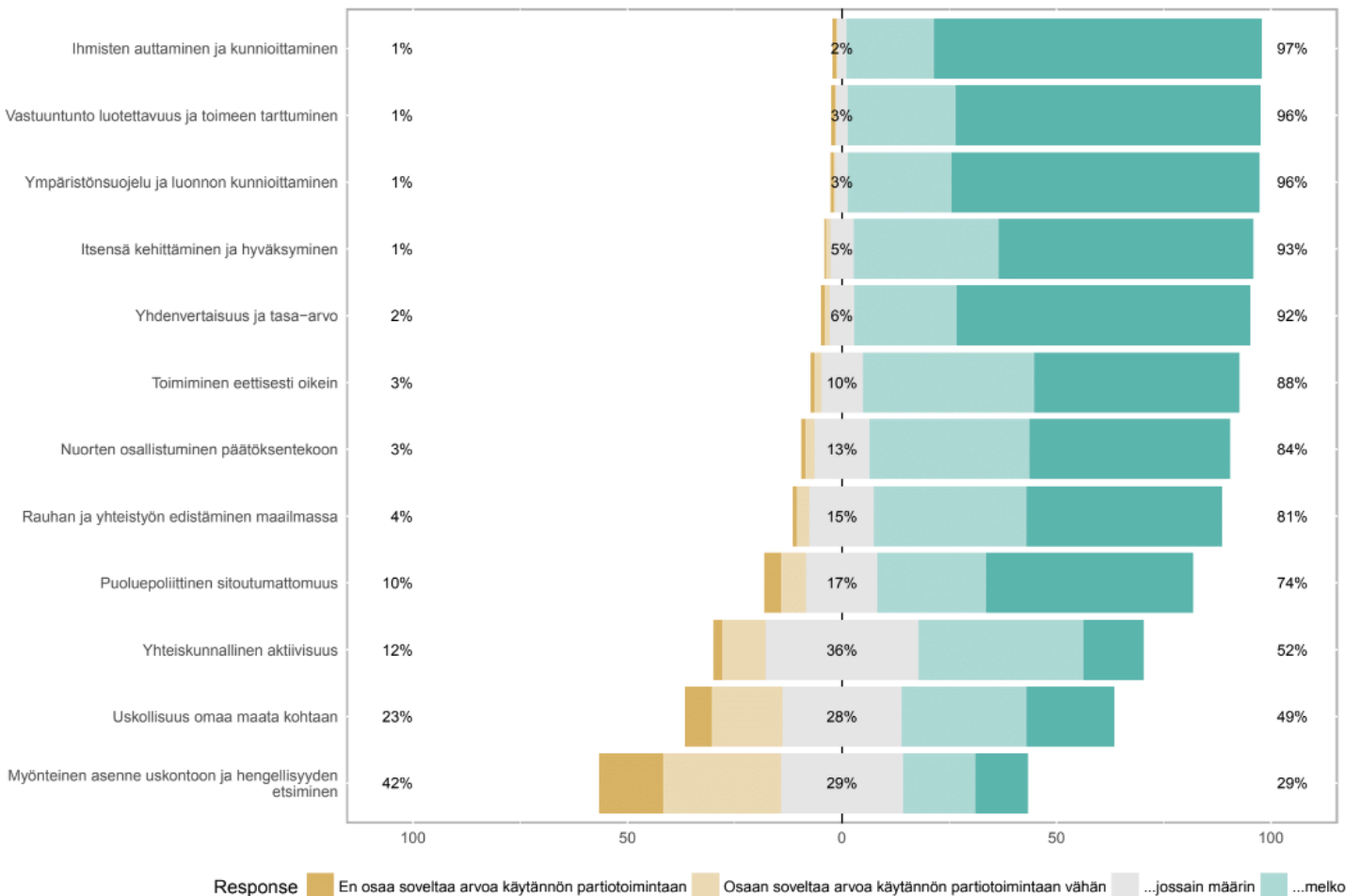
Nuorten osallistuminen päätöksentekoon on partiossa itsestäänselvyys, ja partio nähdään luonnollisena paikkana nuorille opetella päätöksentekoon osallistumista ja vastuunkantoa. Yli 29-vuotiaat näkevät nuorten päätöksentekoon osallistumisen tapahtuvaksi enemmän ns. ”pienissä asioissa” (vertaisjohtajuus ryhmässä; vastuunkannon ”opetteleminen”) kuin esimerkiksi piiri- tai keskusjärjestötason isoissa asioissa. Nuorten osallistuminen päätöksentekoon mielletäänkin pääasiassa, myös nuorten omissa näkemyksissä, tapahtuvan pääasiassa lippukuntatasolla. Piiri tai keskusjärjestö nostetaan harvemmin esiin nuorten vaikuttamisen tai päätöksenteon paikkana.

Kaiken kaikkiaan sekä alle 29-vuotiaille että yli 29-vuotiaille on arvokasta ja itsestään selvää partioliikkeen vahva sitoutuminen nuorten kasvattamiseen vastuullisuuteen ja vastuunottamiseen. Partio-ohjelman koetaan antavan tähän hyvät eväät. Ongelmaksi koetaan se, että vanhemmat partiolaiset ”omivat” tehtäviä itselleen eikä nuorille anneta mahdollisuutta. Myös myöhemmällä iällä mukaan tulleet kokevat, että toimintaan on ajoittain vaikea päästä sisään

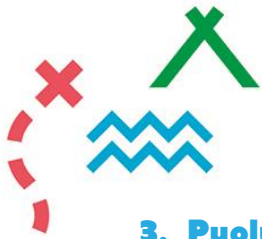
Rauhan ja yhteistyön edistäminen maailmassa

Rauhan ja yhteistyön edistäminen maailmassa yhdistetään vahvasti kansainvälisyyteen ja nähdään tärkeänä arvona etenkin yksilön kasvun näkökulmasta, mutta sen soveltaminen käytäntöön koetaan haastavaksi. Partio nähdään rauhanliikkeenä, ja tätä puolta toivotaan jopa korostettavaksi entistä enemmän. Myös näkökulmat vihapuheen vastustamisesta ja ”ystävyydestä yli rajojen” korostuvat.

Kuinka helposti sovellettava arvo on mielestäsi arjen partiotoiminnan kannalta?

Kuva 2: Arvojen sovellettavuus partiotoiminnassa, arvokysely 1

3. Puoluepoliittinen sitoutumattomuus

Puoluepoliittinen sitoutumattomuus nähdään tärkeäksi partion arvoksi kaikissa vastaajaryhmissä. Kaikkein nuorimmassa ikäluokassa (15–17-vuotiaat) arvo nähdään hieman vähemmän tärkeäksi kuin muissa ikäluokissa, mutta tässäkin ikäluokassa suuri enemmistö on silti arvon tärkeyden kannalla. Varsinaisesta puoluepolitiikasta halutaan siis sanoutua irti.

Ikäryhmään katsomatta tärkeäksi koetaan partioliikkeen, ei niinkään yksittäisen toimijan, sitoutumattomuus. Yli 29-vuotiaiden näkemykset näyttävät jakaantuvan: toiset toivovat enemmän poliittista aktiivisuutta, toiset sen sijaan ovat tiukasti sitä vastaan. Yli 29-vuotiaille aihe vaikuttaakin olevan enemmän kytköksissä puoluepolitiikkaan, ja alle 29-vuotiaille aihe edustaa enemmän yhteiskunnallista aktiivisuutta ilman puoluepoliittista kytköstä.

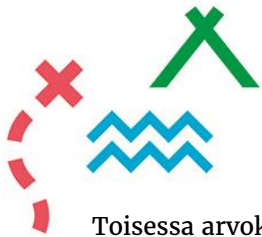
Vastaajien enemmistö näkee puoluepoliittisen sitoutumattomuuden helposti sovellettavana arvona, mutta mitä nuoremista vastaajista on kyse, sitä vaikeammaksi soveltaminen koetaan. Vastauksissa oli havaittavissa näkemys, että puoluepoliittisesta sitoutumattomuudesta ollaan "lipsumassa".

4. Yhteiskunnallinen aktiivisuus

Ensimmäisen kyselyn perusteella 12 % eli kolmanneksi eniten piti arvoa "yhteiskunnallinen aktiivisuus" joko "epäolennaisena tai ongelmallisena, ei tulisi kuulua partion arvopohjaan" tai "ei juurikaan tärkeänä". Tärkeänä tai "erittäin tärkeänä" arvoa piti 52 % vastaajista (kolmanneksi vähiten), mutta melko tärkeänä 36 % eli (eniten kyselyssä). Iällä ei ollut vastauksiin juurikaan merkitystä - 23–29 -vuotiaat suhtautuivat arvoon hieman positiivisemmin ja hieman vähemmän negatiivisesti kuin muut. Eri sukupuolten vastauksissa ei ollut merkittäviä eroja, mutta miehet suhtautuivat arvon tärkeyteen muita hieman kriittisemmin. Vastaajien asuinympäristö ei vaikuttanut juurikaan arvon tärkeyteen. Sen sijaan vastaajat, jotka ilmoittivat toimivansa lippukunta- ja piiripestissä mutta eivät olleet toiminnassa mukana, suhtautuivat arvoon muita kriittisemmin, kun taas keskusjärjestössä pestissä olevat, jotka eivät olleet toiminnassa mukana, suhtautuivat arvoon positiivisemmin.

Yhteiskunnallista aktiivisuutta ei pidetty myöskään kovin helposti sovellettavana arvona. Vastaajista 21 % eli kolmanneksi eniten oli sitä mieltä, että eivät osaa soveltaa arvoa käytännön partiotoimintaan tai osaavat soveltaa arvoa käytännön partiotoimintaan vähän. 30% vastaajista koki osaavansa soveltaa arvoa jossain määrin ja 41% melko hyvin tai hyvin. Sovellettavuuteen ei juurikaan vaikuttanut vastaajan ikä tai asuinympäristö. Erityisen helposti sovellettavaksi arvon kokivat ne, joilla oli lippukunta- ja piiripesti mutta eivät olleet toiminnassa mukana sekä ne, joilla oli keskusjärjestöpesti mutta eivät olleet mukana toiminnassa.

Ensimmäisen arvokyselyn vastauksissa korostui se, ettei oltu varmoja, mitä yhteiskunnallisella aktiivisuudella tarkoitetaan. Yleinen asenne tuntui myös olevan, että järjestö voi olla yhteiskunnallisesti aktiivinen, mutta yksittäisiä partiolaisia ei voi pakottaa olemaan yhteiskunnallisesti aktiivisia. Toisaalta monessa vastauksessa ajateltiin, että järjestön tehtävä on kasvattaa yksilöitä yhteiskunnallisiksi vaikuttajiksi. Useissa vastauksissa todettiin, että partion tehtävä on kasvattaa yhteiskunnalliseen aktiivisuuteen, esimerkiksi asettumaan vaaleissa ehdolle, mutta partiossa ei saisi kannustaa puoluepoliittiseen aktiivisuuteen. Erityisesti yli 29-vuotiaiden vastauksissa korostui, että puoluepoliittista sitoutumattomuutta pitäisi korostaa viestinnässä ja ettei Suomen Partiolaisten johto saisi olla puoluepoliittisesti sitoutunutta.

Toisessa arvokyselyssä pyydettiin valitsemaan seuraavista vaihtoehtoista kaikki ne, joiden vastaajan mielestä pitäisi olla partiossa hyväksyttäviä:

- › Lippukunta järjestää vaalitulaisuuden partioystävällisen ehdokkaan kanssa.
- › Partio järjestönä ottaa kantaa poliittisiin kysymyksiin, jotka liittyvät partion arvopohjaan.
- › Lippukunta järjestää vaalipaneelin monen puolueen ehdokkaiden kanssa.
- › Lippukunta tai piiri listaa partiotaustaisia ehdokkaita nettisivuillaan.
- › Lippukunta kannustaa jäseniään asettumaan ehdolle vaaleissa.
- › Kunnallisvaaliehdokas kertoo näkyvästi mainonnassaan olevansa partiolainen.
- › Lippukunta kannustaa äänestämään.
- › Ei mikään edellä mainituista.

Suurin osa vastaajista ei pitänyt edellä mainittuja vaihtoehtoja hyväksyttävänä (lippukunnan järjestämä vaalitulaisuus partioystävällisen ehdokkaan kanssa oli kaikista vähiten hyväksyttävä). Sitä, että lippukunta kannustaa äänestämään, suurin osa vastaajista piti kuitenkin partiossa hyväksyttävänä. Lähes kaikkiin vaihtoehtoihin suhtautuivat myönteisimmin 23–28 -vuotiaat ja kielteisimmin joko 15–17 -vuotiaat tai vanhimmat kyselyyn vastanneet. Maaseudulla (haja-asutusalueella) asuvat vastaavat suhtautuivat vaihtoehtoihin kielteisimmin, kun taas pääkaupunkiseudulla ja yli 100 000 asukkaan kaupungeissa suhtauduttiin vaihtoehtoihin positiivisimmin. Sillä, toimiko vastaaja lippukunnassa tai toimiko tämä aktiivisesti partiossa, ei ollut juurikaan merkitystä vastausten jakautumiselle. Piiri- ja keskusjärjestöpesteissä toimivat suhtautuivat vaihtoehtoihin huomattavasti myönteisemmin kuin ne, jotka eivät toimineet piirissä tai keskusjärjestössä.

Avovastauksista kävi ilmi, että monille vastaajille oli epäselvää, mitä yhteiskunnallinen aktiivisuus tarkoittaa. Avovastausten perusteella monille oli hyväksyttävää se, että partio järjestönä on yhteiskunnallisesti aktiivinen, mutta se ei saisi tarkoittaa yksilön pakottamista yhteiskunnalliseen aktiivisuuteen. Toisaalta monet korostivat sitä, että järjestön tehtävä on kasvattaa yhteiskunnallisesti aktiivisia henkilöitä - tämän toteutumista pidettiin partion kasvatustehtävän onnistumisena.

Yhteiskunnallista aktiivisuutta pidettiin myös hyvänä yksilön ominaisuutena. Toiset myös kokivat, että partion tulee vaikuttaa yhteiskuntaan yksilöiden kautta eikä järjestönä. Useat vastaajat kokivat, että yksilö saa olla puoluepoliittisestikin aktiivinen, mutta järjestön tulisi ehdottomasti olla sitoutumaton. Jos partion puitteissa tehtäisiin esimerkiksi kampanjoita, tulisi puolueettomuus säilyttää eli lippukunta, piiri tai keskusjärjestö ei saisi ottaa kantaa kenenkään puolueen tai ehdokkaan puolesta.

Pieni osa vastaajista pitäisi partion ja politiikan täysin erillään. Osasta vastauksia oli tulkittavissa, että politiikalla tarkoitettiin puoluepolitiikkaa. Monet kokivat, että partio saa järjestönä ottaa kantaa erityisesti partion arvoihin liittyviin asioihin, mutta ei osallistua puoluepolitiikkaan. Edelleen pieni osa piti kannan ottamista ylipäättään ongelmallisena, sillä monessa asiassa ei ole olemassa yhtä totuutta ja että koko jäsenistön hyväksymän kannan muodostaminen on vaikeaa.

4.1. Toimenpide-ehdotukset

Koska yhteiskunnallinen aktiivisuus koettiin vaikeaksi ymmärtää, tulisi partiossa keskittyä yhteiskunnallisen vaikuttamisen sisällön selventämiseen mahdollisesti niin ohjeistustasolla kuin käytännössä. Erityisesti yksilöiden yhteiskunnallisen vaikuttamisen valmiuden kasvattamiseen tulisi panostaa. Koska yhteiskunnallinen vaikuttaminen ja erityisesti kannanotot partion nimissä tuntuivat osasta vastaajia ongelmalliselta, olisi syytä harkita, mistä partion päättäjät saavat tukea ja suuntaviivoja päätöksilleen ottaa kantaa yhteiskunnallisiin asioihin.

5. Uskollisuus omaa maata kohtaan

Ensimmäisessä arvokyselyssä vastaajilta kysyttiin, kuinka tärkeänä ne kokevat arvon *Uskollisuus omaa maata kohtaan* ja kuinka helposti sovellettavana arvoa pidettiin. Vastaajista 23 % vastasi, että arvo oli "epäolennaisena tai ongelmallisena, ei tulisi kuulua partion arvopohjaan" tai että arvo ei ollut juurikaan tärkeä. Verrattuna muihin arvoihin uskollisuus omaa maata kohtaan keräsi toiseksi eniten näitä kahta vastausta. Vastaajista 28 % piti arvoa melko tärkeänä ja 49 %:n mielestä arvo oli tärkeä tai erittäin tärkeä, partion arvoihin olennaisesti kuuluva.

Arvoon suhtauduttiin suhteellisen kriittisesti kaikissa ikäryhmissä. Pääsääntöisesti arvoon suhtauduttiin myönteisimmin vanhimpien vastaajien keskuudessa. Ne, jotka eivät halunneet ilmoittaa sukupuoltaan tai ilmoittivat sukupuolekseen "muu", suhtautuivat arvoon huomattavasti kriittisemmin kuin ne, jotka ilmoittivat sukupuolekseen mies tai nainen, kun taas miehet suhtautuivat arvoon jonkin verran myönteisemmin kuin muut. Asuinympäristöllä ei ollut suurta merkitystä siihen, miten arvoon suhtauduttiin, mutta yli 100 000 asukkaan kaupungeissa ja pääkaupunkiseudulla suhtauduttiin arvoon muita vastaajia hieman kriittisemmin.

Useat vastaajat kertoivat avovastauksissa arvon tuntuvan vanhahtavalta ja monelle oli epäselvää se, mitä arvolla ylipäätään tarkoitetaan. Monet vastaajat vertasivat arvoa kansainvälisyyteen ja rajat ylittävään solidaarisuuteen ja kokivat, ettei uskollisuus omaa maata kohtaan voi tarkoittaa sitä, etteivät nämä olisi myös tärkeitä arvoja. Jotkut vastaajat myös totesivat, että arvo ei voi tarkoittaa "epätervettä" isänmaallisuutta tai viitata nationalismiin. Useat vastaajat kuitenkin sinänsä korostivat kotimaan tärkeyttä. Arvo koettiin useissa vastauksissa vaikeaksi soveltaa.

Toisessa arvokyselyssä pyydettiin valitsemaan seuraavista vaihtoehdoista kaikki ne, joiden vastaajan mielestä pitäisi olla partiossa hyväksyttäviä:

- Lippukunta kannustaa suorittamaan asevelvollisuuden
- Lippukunta tekee säännöllistä yhteistyötä reserviläisjärjestöjen kanssa
- Partiolaiset käyttävät aina partioasua julkisissa esiintymisissä
- Partioyhteisö järjestää partioparaatin
- Lippukunta järjestää lipunnoston leirillä
- Ei mikään edellä mainituista

Vain "partioyhteisö järjestää partioparaatin" ja "lippukunta järjestää lipunnoston leirillä" olivat suurimman osan vastaajia mielestä hyväksyttäviä vaihtoehtoja. "Partiolaiset käyttävät aina partioasua julkisissa esiintymisissä" oli lähes yhtä monen mielestä hyväksyttävä kuin ei-hyväksyttävä vaihtoehto. "Lippukunta kannustaa suorittamaan asevelvollisuuden oli hieman hyväksyttävämpää vanhempien vastaajien ja miesten keskuudessa, kun taas "partiolaiset käyttävät aina partioasua julkisissa esiintymisissä" oli hieman vähemmän hyväksyttävää 18–39 –vuotiaiden keskuudessa. "Partiolaiset käyttävät aina partioasua julkisissa esiintymisissä" pidettiin sitä hyväksyttävämpänä mitä pienemmällä paikkakunnalla vastaaja asui.

Avovastauksissa tuli ilmi, että partioasu käsitettiin monella tapaa. Huihin käyttämistä partiotilaisuuksissa tai tilaisuuksissa, jossa oli edustamassa partiota, kannatettiin hyvin laajasti. Partioasu nähtiin usein suositeltavana näkyvyyden ja yhtenäisyyden kannalta, erityisesti silloin, jos kyseessä on edustustilaisuus. Vastaajat toivat ilmi usein myös partioasuun ja sen käyttöön liittyvän erottavan aspektin esimerkiksi siinä tapauksessa, että kaikilla ei ole varaa hankkia partioasua. Monet vastaajat toivat esiin kuitenkin sen, että niin partioasun kuin esimerkiksi partioparaatin kohdalla olisi syytä miettiä myös toisenlaisia toteutustapoja. Useat vastaajat halusivat viralliselle partioasulle toisenlaisen vaihtoehdon, ja paraati toivottiin riisuttavan elementeistä, jotka nähtiin liian sotilaallisina.

Yhteistyö reserviläisjärjestöjen kanssa nähtiin usein hyväksyttävänä riippuen yhteistyön muodosta, mutta suuri osa vastaajista korosti, että yhtä lailla lippukunnilla ja partiolla yleensä on hyvä olla kaikenlaisia yhteistyötahoja tasapuolisesti. Monet vastaajat toivat ilmi sen, että nykyinen yhteistyön taso esimerkiksi Puolustusvoimien kanssa on hyvä, mutta mainesyistä ja partion imagon kannalta sitä ei tulisi ainakaan korostaa. Partion rooli rauhanliikkeenä tuotiin ilmi useissa vastauksissa ja toisaalta taas rooli kasvattajana terveelliseen isänmaallisuuteen. Asevelvollisuuteen kannustaminen oli usein ymmärretty laajempaan myönteisenä asenteena yleisesti kansalaisvelvollisuuksien täyttämiseen ja monet vastaajat korostivat, että yhtä lailla pitäisi kannustaa myös siviilipalvelukseen. Toisaalta useat vastaajat pitivät asevelvollisuuden suorittamista täysin henkilökohtaisena asiana.

6. Myönteinen asenne uskontoon ja hengellisyyden etsiminen

Ensimmäisen kyselyn vastauksissa arvoista uskonto nousee kaikkein eniten esiin. Kysyttäessä sitä, mikä arvo on tärkeä partiossa, sai tämä kaikista eniten ristiriitaisia, jopa vastakkaisia mielipiteitä (ei koeta arvoa tärkeäksi). Arvo koettiin myös hankalimmaksi soveltaa. Kriittinen suhtautuminen korostuu nuoremmassa ikäluokissa, mutta kaiken kaikkiaan kriittisyys on nähtävissä kaikissa vastaajaikäryhmissä. Uskonto nostettiin täten myös toiseen kyselyyn ja sitä teemoitettiin kolmen eri osion alle: Kuinka vastaajat näkevät uskonnon lippukunnan arkitoiminnassa, leiritoiminnassa ja uskonnollinen yhteisö taustayhteisönä. Nämä teemat olivat arvotyöryhmän esiin nostamia, joten ne antavat vain tietyt näkökulmat asiaan.

Vastaajien mukaan uskontoihin pitäisi voida suhtautua myönteisesti ilman, että itse haluaa etsiä hengellisyyttä tai että haluaisi välttämättä itse harjoittaa partiossa uskontoa. Se, haluaako etsiä hengellisyyttä, nähdään jokaisen henkilökohtaisena asiana.

Suhde uskontoon selitetään melko yleisesti ikäryhmästä riippumatta toisen kunnioittamisen kautta. Uskonnon asema partioliikkeessä myös herättää niin alle 29-vuotiaissa kuin yli 29-vuotiaissa paljon ajatuksia. Haastavaksi osoittautuu se, että toisten kunnioittaminen on keskeinen osa partion arvojärjestelmää, mutta peruskirja kuitenkin sitoo toiminnan vahvasti tiettyyn uskontokuntaan.

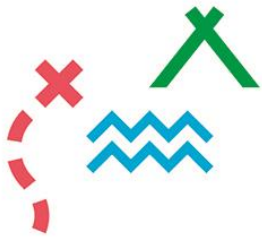
Tunnustuksettomuus, toisten uskontojen ja katsomusten hyväksyminen ja ylipäätään avoin suhtautuminen toisten uskoon on tärkeää molemmille ikäryhmille, mutta yli 29-vuotiaiden keskuudesta nousee enemmän uskontoa vahvasti puolustavia näkemyksiä, tai toisin sanoen vähemmän uskonnon asemaa kyseenalaistavia näkemyksiä.

Varsin luonnollisesti johtuen partiouran erilaisista vaiheista suhde uskontoon resurssikysymyksenä (lippukuntien ja seurakuntien välinen taloudellinen suhde) nousee enemmän esiin yli 29-vuotiaiden kommentteissa. Nuoret eivät vielä ole olleet yhtä paljon vastuussa tai tekemisissä lippukunnan taloudellisten reunaehtojen kanssa, vaikkakin moni ymmärtää jo hyvin lippukuntien ja seurakuntien välisen taloudellisen yhteyden.

Avoimin suhtautuminen uskontoon partiotoiminnassa oli 23–28-vuotiaiden ikäryhmällä. Heidän mielestään uskontoihin tutustuminen partiossa on hyväksyttävää, mutta uskonnonharjoittaminen eli esim. Pakolliset leirijumalanpalvelukset tulisi olla vapaaehtoisia. Kaikille tulisi kuitenkin tarjota partiossa paikka ja mahdollisuus oman vakaumuksensa harjoittamiseen.

6.1. Uskonto ja taustayhteisö

Uskonnollisten taustayhteisöjen suhteen toivotaan voimakkaasti sitä, että tunnustuksellinen toiminta pitää tuoda selkeästi julki ja siitä pitää olla mahdollista reilusti kieltäytyä. Toivotaan, että lippukunnat määrittelisivät uskontosuhteensa paremmin ja selkeämmin. Käytännöt uskontosuhteen määrittelyn osalta tällä hetkellä varsin lippukuntakohtaisia, joten yhtenäinen linja uupuu ja aiheuttaa hämmennystä.

Yllättävän moni ei näe ongelmaa taustayhteisön ja tunnustuksettoman toiminnan välillä. Yleinen ajatus on, että seurakunnat hyviä taustayhteisöjä, mutta ne eivät saa vaikuttaa toimintaan tai partio-ohjelman toteuttamiseen, tai johtaa joidenkin jäsenten syrjintään uskonnon tai uskonnottomuuden perusteella.

Kuitenkin moni näkee, että jos seurakunta avustaa taloudellisesti, sen on oikeus edellyttää tunnustuksellisuutta lippukunnan toiminnassa. Toisaalta katsotaan, että seurakunnan tiloissa toimiminen ei vielä tee toiminnasta uskonnollista. Yleisesti ottaen resurssiyhteys lippukuntien ja seurakuntien välillä tuotiin useasti esiin ja jäsenistö onkin hyvin tietoinen siitä, että seurakunnat mahdollistavat partiotoimintaa taloudellisesti ja tarjoamalla kolotiloja.

Varsin yleisesti koetaan, että partion ei pitäisi olla mihinkään uskontokuntaan sidottua, vaikkakin hengellisyyden ja uskon roolia pidetään tärkeänä. Alle 29-vuotiaiden vastauksissa korostuu vahvasti *partio kuuluu kaikille* -ajatus. Partion tulee harrastuksena olla mahdollinen ihan jokaiselle, eikä uskonnolla pitäisi olla väliä.

6.2. Uskonto viikkotoiminnassa

Toisen kyselyn väittämissä painotettiin uskontodialogia ja muihin uskontoihin sekä ateismiin tutustumista, ja keskustelua niistä myös partiossa. Uskonnon tulisi olla henkilökohtainen valinta, jota pitää kunnioittaa. Lippukunnan tunnustuksellisuuden avoimuutta peräänkuulutetaan, lapsilla ja vanhemmilla tulee olla tieto siitä.

6.3. Uskonto leiriolosuhteissa

Kannatusta saavat kaikille yhteinen tunnustukseton hiljainen tila, ja se että uskonnolliset tilaisuudet olisivat kaikille vapaaehtoisia. Moni tuo esiin, ettei lippukuntaleirillä uskonto ole läsnä, mutta isommilla leireillä se näkyy. Tutuiksi koetaan perinteiset leiritoiminnot, joissa uskonto näkyy, kuten iltanuotiot, leirijumalanpalvelukset, ruokalaulut yms. Moni peräänkuuluttaa sitä, että jokaisen tulisi päästä halutessaan leirillä oman uskontonsa mukaiseen toimintaan, pieni osa haluaisi kaikki leirit vapaaksi uskonnoista. Yleisesti eettiset ja arvopohdinnat koetaan hyväksi ohjelmaksi leireille. Tarjotaan paikka hengellisyydelle tai uskonnollisuudelle, mutta ei pakoteta. Samoin tässä osa-alueessa nousi esiin se, että mikäli leirillä on uskonnollista ohjelmaa, tulisi siitä tiedottaa etukäteen kaikille osallistujille.

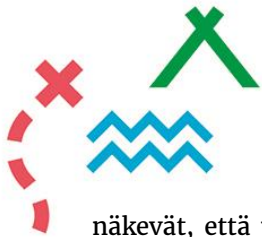
7. Puuttuvat arvot

Ensimmäisessä arvokyselyssä vastaajilta tiedusteltiin, tuntuiko heistä, että partiosta puuttuisi arvoja. Vastaajien puuttuviksi määrittelemät arvot/teemat heijastavat voimakkaasti ajankohtaista keskustelua, ns. ajan henkeä, eli niissä näkyy 2000-luvulla yhteiskunnallista keskustelua laajemminkin leimanneet kysymyksenasettelut ja huolenaiheet. Vastauksista on myös nähtävissä samansuuntainen jako arvoliberalisiin ja arvokonservatiiveihin, mikä leimaa julkista keskustelua myös partioliikkeen ulkopuolella.

7.1. Kestävä kehitys, kansainvälisyys ja globaali oikeudenmukaisuus

Partiosta puuttuvia arvoja pohtivissa vastauksissa toivotaan, että kestävä kehitys laajana, globaalina ilmiönä nostettaisiin selkeämmin esiin partion arvopohjassa ja tehtäisiin selkeämpi linjaus/kannanotto asian puolesta. Taustalla näyttäytyy yleinen huoli ympäristötilasta ja siitä, että myös partioliikkeen olisi tarpeen ottaa selkeämmin kantaa globaaleihin ympäristöhaasteisiin.

Vastauksista nousee esiin myös toive kansainvälisyyden, *rakentaa ystävyyttä yli rajojen*, selkeämpi korostaminen kuin mikä nykyisestä peruskirjan määrittelystä käy ilmi. Tässäkin epäilemättä näkyy ajan henki, jonka suhteen myös partion jäsenkunta on jonkin verran jakautunut: toisille arvoliberalit, globaaliajattelu on myös partiotoiminnan kovaa ydintä, kun taas konservatiivisemmin ajattelevat

näkevät, että partion tulee selkeästi nojata perinteisiin arvoihin ja vahvemmin jopa nationalistiseen suomalaisuuteen.

Yli 90 % jäsenkunnasta hyväksyy ajatuksen siitä, että partio kasvattaa kansalaisia, jotka huomioivat arjessaan aktiivisesti ympäristöasioita. Yli puolelle jäsenistöstä myös ilmastonmuutoksen hillitsemisen puolesta kannanottaminen on hyväksyttävää. Ilmastonmuutos mielletään faktaksi, joten, vaikka se sisältää "vaaran" puoluepoliittisesta leimautumisesta, tämä ollaan valmiita hyväksymään. Enemmän hajontaa aiheuttaa ja selvästi vähemmän hyväksyttäväksi mielletään kasvisruoan painottaminen, sillä sen maistuvuus ja ravitsevuus arveluttavat. Alle 40-vuotiaille kysymys on selvästi helpompi kuin vanhemmille ikäluokille.

Globaalin oikeudenmukaisuuden kysymykset saivat noin 50 % kannatusta, nuorempien ikäryhmien parissa hieman sen yli ja vanhimpien hieman alle. Avovastauksissa joitain huoletti ympäristöasioiden ja toisaalta esimerkiksi turvapaikanhakijoihin tai kehitysyhteistyöhön liittyvien kysymysten yhdistyminen joihinkin poliittisiin toimijoihin. Ikäryhmittäin tarkasteltuna globaalin oikeudenmukaisuuden edistäminen näyttää olevan hyväksyttävintä 18–39 -vuotiaiden ja pääkaupunkiseudulla ja suurissa kaupungeissa asuvien keskuudessa.

7.2. Kriittisen, tietoon pohjautuvan ajattelun korostaminen.

Vastauksissa toivottiin (media)kriittisyyden ja fakthan/fiktioin tunnistamisen liittämistä osaksi partioliikkeen arvoja ja toimintatavoitteita. Vastauksissa näkyy voimakkaasti ns. ajan henki eli julkista keskustelua vahvasti jo pidempään värittänyt vastakkainasettelu tutkitun tiedon ja mielipiteiden välillä.

7.3. Johtajuuteen kasvaminen ja johtamistaidon korostaminen

Moni vastaajista kokee, että partion tarjoama johtajuuskoulutus ja -kokemus tulisi nostaa selvemmin esiin myös partion arvopohjassa ja selkeämmin kirjoittaa auki toimintatavoitteisiin. Tätä pidetään selvästi ominaisuutena, josta partiolaisille on tai ainakin toivotaan olevan hyötyä työelämässä ja yhteiskunnallisessa vaikuttamisessa laajemminkin.

7.4. Tarve päivittää arvopohjaa.

Tiivistetysti todettuna jäsenistön enemmistö ei näe tarvetta päivittää peruskirjaa. Päivittämisen kannalla on kuitenkin huomattava osa jäsenistöstä, joten kyselyn tuottama vastaus ei ole yksiselitteinen. Esimerkiksi 23–28 -vuotiaiden ryhmässä lähes 50 % toivoo päivitystä peruskirjaan. Avovastausten perusteella eniten toivotaan muutosta uskontosuhteeseen. Vaihtoehtoiset tavat vastata tähän vaateeseen ovat Jumalan kirjoittaminen pienellä j:llä tai poistaminen kokonaan ja viittaaminen hengellisyyteen tai muuhun vastaavaan asiaan. Jumala-viittauksen poistamisella toivotaan avattavan partioliikettä enemmän myös uskonnottomien suuntaan.

8. Partiolupaus

Partiolupauksen osalta vallitsee sama kahtia jakautuneisuus kuin peruskirjan tai arvopohjan muutoksessa yleensä. Otetaanko jumala kokonaan pois, vai ymmärretäänkö se pienellä kirjoitettuna eli tarkoittavan jokaisen omaa jumalaa? Toisaalta on myös moni haluaisi kokonaan tunnustuksettoman lupauksen.

Lupauksen sanamuotojen määrän suhteen ei selvää linjaa. Toisaalta näkemys on se, että kaikkien on voitava antaa sama lupaus, koska se yhdistää. Toisaalta on monia, jotka hyväksyvät myös sen, että olisi myös vaihtoehtoinen tunnustukseton lupaus. Erilaisten lupauksen osalta ongelmaksi koetaan myös se, että lapsi joutuu joukon edessä julistamaan oman vakaumuksensa. Jos käytössä on useita lupauksen sanamuotoja, joutuu lapsi ja nuori valitsemaan ja julkistamaan tämän valintansa. Toisaalta kyseenalaistetaan myös se, voiko lapsi tai nuori vielä olla selvillä omasta vakaumuksestaan?

Vastakkain asettuvat myös näkemykset siitä, että lupaus on merkityksellinen ja sen sisältöön sitoudutaan, kun taas toisaalta se nähdään ”pelkkänä rituaalina”, jota kuitenkin moni perustelee sillä, että kyseessä on perinne ja sitä ei siksi saa muuttaa. Useissa vastauksissa peräänkuulutetaan lippukunnille mahdollisuutta valita se, kuinka merkittävä uskonnon rooli on, mutta ilman peruskirjan muutosta todellista valinnanvapautta ei koeta olevan.

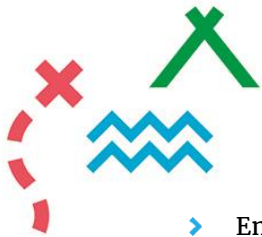
9. Partionuorten vastaukset arvokyselyihin

Tarkasteltaessa erikseen nuorten (nuorisolain ikäraja alle 29-vuotiaat) näkemyksiä partion arvoista on nähtävissä seuraavia eroja vanhempiin ikäryhmiin:

- Arvojen tärkeyttä partiolle arvioitaessa suurimmat ikäryhmien väliset erot ovat hengellisyyttä sekä isänmaallisuutta koskevilla arvoilla. Muuten arvojen tärkeys koetaan monissa arvoissa hyvinkin samalla lailla iästä riippumatta. Siinä missä hengellisyyden partiolle kokee ”ei juurikaan tärkeäksi” 26–36 % 15–29-vuotiasta ja ongelmalliseksi tai epäolennaiseksi partion arvopohjan kannalta n. 18 %, vanhimmasta ikäryhmästä vastaavat luvut ovat 5,3 % ja 9,3 %. Ikäryhmästä 23–29 ylöspäin kuitenkin vähintään puolet ihmisistä näkee hengellisyyden arvon partion kannalta vähintäänkin melko tärkeänä.
- Toinen ikäryhmäeroja herättänyt arvo oli uskollisuus omaa maata kohtaan, jossa kriittisimpiä olivat nuoret aikuiset. Heistä noin kolmasosa piti arvoa joko ongelmallisena tai ei juurikaan tärkeänä. Noin kolmasosa arvioi arvon melko tärkeäksi ja yksi kolmannes tärkeäksi tai erittäin tärkeäksi. Vanhimmissa ikäryhmissä korostui kaksi viimeksi mainittua.
- Arvojen sovellettavuutta tarkasteltaessa havainnot ovat samansuuntaiset tärkeyden kanssa, eli eniten ikäryhmäkohtaisia eroja on hengellisyydessä ja isänmaallisuudessa, joissa nuoremmat ikäryhmät kokevat sovellettavuuden haastavampana. Nuoremmista ikäryhmistä noin puolet kokevat, etteivät osaa soveltaa hengellisyyttä partion arkitoiminnassa ollenkaan tai osaavat vain vähän. Uskollisuus omaa maata -kohtaan arvossa näin koki 20–40 % nuorten ikäryhmistä.

Toisen arvokyselyn esimerkkiväittämien hyväksyttävyyttä koskevista vastauksista voidaan huomata seuraavia ikäryhmäkohtaisia eroja:

- Nuoret aikuiset ovat muita ikäryhmiä myönteisempiä yhteiskunnalliselle aktiivisuudelle. Heistäkin kuitenkin selkeästi yli puolet kannattaa vain sitä, että lippukunta kannustaa äänestämään.
- Uskontosuhteeseen ja hengellisyyteen liittyvissä kysymyksissä nuoret aikuiset ovat ikäryhmistä kaikkein avoimimpia erilaisille katsomuksille ja ratkaisuille, kuten esimerkiksi sille, että lippukunnan toiminta tapahtuu moskeijan tai evankelis-luterilaisen kirkon tiloissa tai lippukunnalla ei ole uskonnollista taustayhteisöä tai yksittäisessä vartion kokouksessa tutustutaan Raamattuun, Koraaniin tai ateismiin tai lippukunta linjaa, että viikkotoiminnassa ei ole uskonnollisia hartauksia. Sen sijaan pakollinen osallistuminen jumalanpalveluksiin osana leiriä tai viikkotoimintaa saa nuorilta muita kriittisemmän vastaanoton. Taustayhteisökysymyksiä lukuun ottamatta useimmat näistä vaihtoehtoista saavat kuitenkin kaikissa ikäryhmissä enintään 50 % kannatuksen. Nuorten aikuisten keskuudessa lähes 75 % kannatuksen saa se, että leirillä on uskonnollisen sisällön sijasta arvojen ja etiikan pohdintaa. Kuitenkin myös vapaaehtoinen jumalanpalvelus on hyväksyttävää yli puolesta nuorista aikuista.
- Partiolupauksessa nuoret aikuiset kannattavat hieman muita ikäryhmiä useammin uskonnottomia vaihtoehtoja, mutta mikään kyselyn vaihtoehtoista ei saa missään ikäryhmässä varauksetonta suosiota.

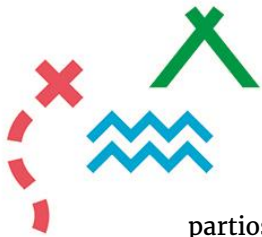

- Ensimmäisessä kyselyssä esiinnousseina puuttuvina arvoina kestävän kehityksen ja globaalien oikeudenmukaisuuden teemoissa ikäryhmäkohtaisia eroja on erityisesti suhteessa leiririuuan kasvisruokapainotteisuuteen, joka nuorista aikuisista on toivottavaa lähes joka toisen mielestä kun taas vanhimmassa ikäryhmässä kannatus jää reiluun 10 prosenttiin.
- Kaikki ikäryhmät suhtautuvat myönteisesti kannanottamiseen ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja erittäin myönteisesti ympäristökasvatukseen.
- Globaalien oikeudenmukaisuuden kysymyksissä nuoret aikuiset suhtautuvat jossain määrin vanhempia ikäryhmiä myönteisemmin. Esimerkiksi kehitysyhteistyötä koskeissa kysymyksissä sekä kannanottamisessa globaalien oikeudenmukaisuuden (kuten köyhyys) puolesta nuorista aikuisista pieni enemmistö kannattaa sitä kun taas vanhimmissa ikäryhmissä kannatus jää puoleen tai jonkun verran sen alle. Selkeintä kannatusta saavat eettiset hankinnat.
- Nuoret näkevät vanhempia ikäryhmiä suuremman tarpeen peruskirjan päivittämiseksi. Nuorten aikuisten ikäryhmässä näkemykset jakautuvat asiassa puoliksi kun taas puolestaan vanhimmissa ikäryhmissä peruskirjan päivityksen tarpeen näkee harvempi.
- Monissa kysymyksissä samoajaikäisten 15-17-vuotiaiden näkemykset ovat lähempänä vanhimpien ikäryhmien näkemyksiä, kun taas 18-vuotiaasta lähtien nuorten aikuisten vastaukset eroavat vanhemmista ikäryhmistä. Tämä korreloi nuorisotutkimusten havaintojen kanssa siitä, että usein kodin ja koulun piirissä toimivat nuoremmat ikäryhmät ovat konservatiivisempia kuin hieman vanhemmat nuoret. Oma arvomaailma vahvistuu siinä vaiheessa, kun itsenäistyminen kotoa muutenkin tapahtuu.

10. Lopetus - arvotyöryhmän toimenpide-ehdotukset

Käytyjen arvokeskustelujen, tilaisuuksien ja arvokyselyjen pohjalta arvotyöryhmä suosittelee seuraavia toimenpiteitä:

1. Peruskirjan arvoja käsittelevää kieltä selkeytetään ja monitulkintaisuutta vähennetään. Nyt arvojen muotoilut ovat osin niin monisanaiset, että jokainen voi tulkita ne tavallaan. Lisäksi arvot on hajautettu moneen kohtaan peruskirjaa ja niistä ei ole olemassa virallista tiivistelmän omaista listaa. Tästä olisi hyötyä esimerkiksi partiokoulutuksissa arvoja käsiteltäessä, mikä edistäisi arvoista keskustelemisen kulttuuria.
2. Partion luontosuhde ja ympäristö: Kehitetään arvon soveltamista niin, että se toteutuu ohjelmasisältöjen lisäksi paremmin partion käytännön toiminnassa. Tehdään suunnitelmat, joissa käsitellään kokonaisvaltaisemmin partion mahdollisuutta elää arvoa todeksi ja olla entistä ympäristöystävällisempi valinnoissa esimerkiksi leiriympäristössä ja muissa kasvatuksellisissa tilanteissa sekä toisaalta organisaationa huomioiden kuitenkin lippukuntien ja partiolaisten taloudelliset rajoitteet. Laajennetaan peruskirjan ja partion ympäristöajattelua laajemmin kestävän kehityksen teemoihin ja globaaleihin ympäristöhaasteisiin.
3. Toimiminen eettisesti oikein: Arvoa pidettiin hyvänä, mutta erittäin monitulkintaisena. Tämä olisi hyvä uudelleen kirjoittaa samalla kun peruskirjaa muuten selkiytetään.
4. Partion rooli rauhanliikkeenä ja kansainvälinen yhteistyö nähdään tärkeänä, mutta sen käytännön sovellettavuutta tulisi kehittää. Tässä yhteydessä kannattaa tarkastella mahdollisuutta laajentaa sitä vahvemmin myös globaalien oikeudenmukaisuuden suuntaan. Näitä arvoja voisi uudelleen sanoittaa ja kirkastaa peruskirjaan sekä tukea ohjelman kautta.
5. Myönteinen asenne uskontoon ja hengellisyysen etsiminen: Uskonto oli eniten molemmissa arvokyselyissä ristiriitaisimpia näkemyksiä herättävä arvo, joka myös koettiin hankalaksi soveltaa partion arjessa. Aihe herätti osin vastakkaisiakin näkemyksiä, mutta pääviesti oli, että

partiossa tulee olla tilaa jokaisen oman vakaumuksen toteuttamiselle ja eri uskontoihin tulee suhtautua kunnioittavasti kuitenkin niin, että jätetään tilaa myös uskonnottomuudelle. Peruskirjaa päivitettäessä olisi hyvä ratkaista, kuinka partion hengellinen ulottuvuus voidaan toteuttaa niin, että eri uskontokuntiin kuuluvat ja uskonnottomat kokevat itsensä tervetulleeksi partioon ja eivät joudu toimimaan henkilökohtaisen vakaumuksensa vastaisesti. Suositellaan myös lupauksen tarkastelemista tästä näkökulmasta.

Sovellettavuuden parantamiseksi lippukunnat tarvitsevat konkreettisia välineitä eri vakaumusten ja uskonnottomuuden yhteensovittamiseen partion hengellisyyden arvon kanssa esimerkiksi koloiloissa, leireillä ja lupausenantotilaisuuksissa. Ohjelman hengellisten sisältöjen ohjeistukset tulisi olla helppoja ymmärtää ja käyttää eri valmiuksia omaaville partiolaisille. On varmistettava, onko ohjelmassa riittävästi uskontodialogiin ja laajemmin mm. vihapuheen ehkäisyyn liittyviä sisältöjä. Partion tulisi SP- ja lippukuntatasolla pystyä selkeyttämään uskontosuhdettaan ulospäin mm. vanhemmille ja muille sidosryhmille. Kaikki muutokset tulee toteuttaa hyvässä dialogissa kirkon kanssa ja aiheen henkilökohtaisen merkittävyyden monelle partiolaiselle ymmärtäen.

6. Tarkistetaan, onko ohjelmasisällöissä mediakriittisyyteen liittyviä sisältöjä.
7. Partiolaiset ovat vahvasti puoluepoliittisen sitoutumattomuuden takana, mutta toisaalta yhteiskunnallinen aktiivisuus nähdään enimmäkseen myönteisenä. Haasteena on, että termit menevät osin sekaisin ja jotkut vastaajat kokevat kaiken yhteiskunnallisen aktiivisuuden poliittisena. On hyvä tehdä toimenpiteitä, jotka auttavat tunnistamaan ja määrittelemään puoluepoliittisen sitoutumattomuuden ja yhteiskunnallisen aktiivisuuden eron sekä edistävät puoluepoliittisesti sitoutumattoman yhteiskunnallisen aktiivisuuden toteutumista. Olisi myös hyvä laatia ohje vaaleihin liittyen mm. onko toivottavaa, että yksittäiset ehdokkaat tuovat partiolaisuutta esille. Yksilöiden yhteiskunnallisen vaikuttamisen valmiuden kasvattamiseen tulisi panostaa. Olisi hyvä selkeyttää, mistä partion päättäjät saavat tukea ja suuntaviivoja päätöksilleen ottaa kantaa yhteiskunnallisiin asioihin.
8. Uskollisuus omaa maata kohtaan: Arvo koettiin verrattain vaikeaksi soveltaa ja herätti ristiriitaisia näkemyksiä ja huolta nationalismista. Arvo olisi hyvä uudelleen sanottaa peruskirjaan niin, että se tarkoittaa positiivista ja rakentavaa otetta omaa maata kohtaan, mutta ei sulje muuta maailmaa pois tai ole ristiriidassa kansainvälisen yhteisvastuun kanssa. Lisäksi tulisi varmistaa, että partion ohjelmassa ja perinteissä on tapoja tuoda arvoa esille ja soveltaa sitä positiivisen yhteiskunnan rakentamisen kautta.

11. Liitteet

Liitteet on tallennettu Jemmaan Järjestön johto -alueelle.

Liite 1: [Keskeisiä kvantitatiivisia tuloksia arvokyselyistä](#)

Liite 2: [Arvokysely 1, arvojen tärkeys, kuvaajat](#)

Liite 3: [Arvokysely 1, arvojen sovellettavuus, kuvaajat](#)

Liite 4: [Arvokysely 2, kuvaajat](#)

Liite 5: [Arvokyselyiden kysymykset](#)